

ELS ORÍGENS DELS ALTAFULLENCs DEL SEGLE XX: 1900-1914 VS. 1970-1984

Francesc Blanc Canyelles

L'oficina de jutjats, al pis més alt de la Casa de la Vila, conserva els llibres de registres de naixements altafullencs, on els pares fan constar el seu propi lloc, la qual cosa permet classificar-ne les seves procedències. Pel que fa al segle XX hem fet dos talls, de quinze anys, de dinàmiques migratòries, tipus d'ocupacions socials radicalment antagòniques: el començament de segle, i quan ja són altafullencs els fills dels immigrants arribats a Altafulla la dècada anterior o abans.

Altafulla 1900-1914:

A) Desglossats en nenes i nens aquest és el ritme anual de naixements en el primer període:

1900: 10+7	1901: 7 +13	1902: 5+7	1903: 7+9	1904: 6+9	=80
1905: 6+13	1906: 9+12	1907: 12+3	1908: 7+11	1909: 11+10	=94
1910: 3+4	1911: 12 +8	1912: 6+12	1913: 5+6	1914: 6+7	=69

Sumem els primers 243 altafullencs (112 nenes + 131 nens) dels primers 14 anys del segle passat. Dels quals 9 signifiquen la terrible tristesa de la mortalitat infantil; dues parelles de bessons, i tres germanets de la mateixa dissortada família.

La mitjana anual resultant és de 16 altafullencs (7 nenes + 9 nens). Se'n desprèn que els anys més fecunds foren el 1906 i el 1909, amb 21 nascuts. I els més eixorcs 1910, 1913 i 1902.

Restant els altafullencs registrats com a morts a cadascun dels anys, el creixement vegetatiu anual és de - 2 (1900), + 9, -5 ; +3; -1; +3 (1905); +2; +3; 0; +1;

-10 (1910); +8; +2; +1; - 6 (1914). Amb un resultat de + 8 durant el període dels primers quinze anys del segle XX.

B) Manlevant les dades de cada inscripció de naixement classifiquem la procedència dels progenitors.

Els endogàmicament altafullencs, els de la resta de rodalia, els de doble gran doble comarca dins la qual cavalquen i el més enllà prou excèntric, foraster o propi, considerant les terres de parla catalana en lloc de la Catalunya estricta perquè la mateixa llengua compta més en la parella de pares que la circumscripció regional.

Som a l'Altafulla de la Vila Closa —ubicació del 18,6% de les famílies dels nascuts; dels ravals— 26% al carrer de Dalt, 15% a la Barceloneta, 13% a l'eix del carrer de Sant Martí —de Baix, 9% tan al carrer de Migdia com al de l'Hostal; i dels afores— el 8%... Altafulla censava 773 habitants el 1900, i boi 50 menys el 1910, amb 727.

Tot i la cura que hi he esmerçat, la comptabilització, ordenació i classificació ha d'anar precedida, amb tanta ironia com prevenció, per aquell advertiment que duia tota factura de fa molts anys – traduïnt al català: “tret d'errades o omissions”:

- (I) Pares i mares altafullencs: 64.
 - (II) Pares altafullencs i mares de la resta del Baix Gaià: 35.
 - (III) Pares altafullencs i mares de la resta del Camp-Penedès (18).
 - (IV) Pare altafullenc i mare excèntrica al Camp-Penedès (15).
 - (V) Mare altafullenca i pares de la resta del Baix Gaià (19).
 - (VI) Mare altafullenca i pare de la resta del Camp-Penedès (13).
 - (VII) Mare altafullenca i pare excèntric al Camp-Penedès (13).
 - (VIII) Mare altafullenca i pare excèntric als PPCC (2).
 - (IX) Pares de la resta del Baix Gaià (16).
 - (X) Un dels progenitors de la resta del Baix Gaià (25).
 - (XI) Pares de la resta del Camp-Penedès (10).
 - (XII) Un dels pares de la resta del Camp-Penedès (8).
 - (XIII) Pares excèntrics al Camp-Penedès (2).
 - (XIV) Pares excèntrics als PPCC (1).
 - (XV) Mare excèntrica als PPCC (3).
- Pare de Verdú —Urgell— i mare de Larrequeta —Navarra— (2), pare de Barcelona i mare d'Àvila (1),

B.1) Computem els resultats assolits per zones de classificació:

- (I) Pares i mares altafullencs: 64: 26,3%.
- (II) Pares altafullencs i mares de la resta del Baix Gaià: 35.

(V) Mares altafullenques i pares de la resta del Baix Gaià: 19.
 Altafullencs /es aparellats amb una persona del Baix Gaià: 54: 22,2%.
 Ambdós progenitors del Baix Gaià: 118: 46,55.
 (III) Pares altafullencs i mares de la resta del Camp-Penedès: 18.
 (VI) Mares altafullenques i pares de la resta del Camp-Penedès: 13.
 Convilatans aparellats amb persones de la resta del Camp-Penedès: 31:12,75%
 Progenitors ambdós del Camp-Penedès:149: 59,3%.
 (IV) Pares altafullencs i mares excèntriques al Camp-Penedès: 15
 (VII) Mares altafullenques i pares excèntrics al Camp-Penedès: 13
 Convilatans aparellats amb gent del Camp-Penedès: 28
 (VIII) Convilatans aparellats amb gent dels PPCC: 2
Ambdós o alguns dels pares altafullencs: 179: 73,66%.
 (IX) Pares de la resta del Baix Gaià: 16
 (X) Un dels progenitors de la resta del Baix Gaià: 25
 Ambdós o alguns del pares del Baix Gaià: 220: 90,5%
 (XI) Pares de la resta del Camp-Penedès: 10.
 (XII) Un dels progenitors del Camp-Penedès: 8.
Ambdós o alguns del pares del Camp-Penedès: 238:98%
 (XIII) Pares excèntrics al Camp-Penedès: 2
 (VIII) Altafullenca aparellada amb excèntric als PPCC: 2
 (XIV) Ambdós excèntrics als PPCC: 1
 (XV) Mares excèntriques als PPCC:3
 Ambdós o alguns dels pares excèntrics als PPCC: 5

Altafulla 1970-1984:

A) El ritme anual de naixements registrat, desglossat en nenes i nens:

1970:	6+6	1971:	4+11	1972:	5+6	1973:	7+8	1974:	7+5
1975:	9+9	1976:	7+3	1977:	8+2	1978:	5+3	1979:	4+4
1980:	8+4	1981:	12+6	1982:	4+10	1983:	5+8	1984:	6+4

Per sumar 186 nous altafullencs (97 nenes i 89 nens); una mitjana de més de 12 naixements per any, boi a parts iguals. Pet tant entre els dos períodes de quinze anys observem – 57 naixements al segon període, el coetani (- 15 nenes i – 42 nens); amb – 4 de mitjana de naixements. Encara, dues morts d’infants.

Els anys més fecunds 1975 i 1981; vet aquí, sense cap correlació el de la mort del Dictador i el del cop d'Estat aturat pel Rei que el 1970 començava el seu primer any com a príncep successor. Als naixements de 1981 prou que hi vaig col·laborar, per cert. Els anys més eixorcs, els de 1978 i 1979, quan vam votar en referèndum la Constitució i l'Estatut. Pura memòria, cap interrelació...

A la Vila Closa localitzem el 8,5 % de les famílies dels nascuts; a la Barceloneta, el 17%; al c) de Dalt, el 14,5%; a l'eix carrer de Sant Martí- carrer de Baix, l'11%; el 6% al carrer del Comunidor; el 5% al carrer del Pujol i als carrers de l'Hostal i Migdia convertits en carrer San Antonio Abad (17 de gener de 1939, d'entrada del cos d'exèrcit marroquí del general Yagüe) i carrer Marquès de Tamarit (requetè mort a Bilbao).

En nous carrers: 5% al carrer Mn. Miquel Amorós; també algun nascut als carrers veïns de les Escoles i Mainada. El 3,4% a la nova urbanització Robert i al bloc de pisos de l'Hort de Pau. Ja neixen altafullenc amb famílies al carrer del Clos i del Cantó de la Vila; al camí del Prat; al de les Oliveres, al camí de l'Ermita, al de Luzymar i a la ronda d'Altafulla. De baix a mar, al carrer de Llevant, i als edificis Bahía i Park.

Quan Altafulla censava 957 ànimes el 1970 i havien passat una frontera finalment el 1981 amb 1.085 Hbitants.

Considerant els morts anuals registrats els creixements vegetatius són de

+4 (1970)	+2 (1971)	+5 (1972)	+5 (1973)	+5 (1974)	+6 (1975)
+7 (1976)	+6 (1977)	+2 (1978)	-1 (1979)	+4 (1980)	0 (1981)
+4 (1982)	+4 (1983)	-6 (1984)			

B) El període 1970-1984 demostra el reflex de les migracions a Altafulla.

Anirem detallant per nacionalitats i regions de la resta d'Espanya; assumim els criteri pel que fa als nuclis altafullenc, del Baix Gaià, del Camp-Penedès i de la resta de les terres de parla catalana.

- (I) Pares i mares altafullencs (13).
- (II) Pare altafullenc i mare del Baix Gaià (3).
- (III) Pare altafullenc i mare de la resta del Camp-Penedès (2).
- (IV) Pare altafullenc i mare excèntrica al Camp-Penedès (3).
- (V) Mare altafullenca i pare de la resta del Baix Gaià (7).
- (VI) Mare altafullenca i pare de la resta Camp-Penedès (3).
- (VII) Mare altafullenca i pare excèntric al Camp-Penedès (6).
- (VIII.1) Mare altafullenca i pare d'origen andalús (11).
- (VIII.2) Mare altafullenca i pare de la resta de l'Estat (11).

- (VIII.3) Pare altafullenc i mare andalusa (10).
- (VIII.4) Pare altafullenc i mare de la resta de l'Estat (15).
- (X) Un dels progenitors de la resta del Baix Gaià (7).
- (XI) Pares de la resta del Camp-Penedès (3).
- (XI.1) Un dels pares de la resta del Camp-Penedès (3)
- (XIII) Pares excèntrics al Camp-Penedès (8).
- (XIII.1) Un dels pares català excèntric al Camp-Penedès (5).
- (XIV.1) Pares d'origen andalús (31).
- (XIV. I.2) Un dels pares d'origen andalús amb cònjuge no altafullenc (18).
- (XIV.2) Pares d'origen aragonès (5).
- (XIV.2.1) Un dels pares d'origen aragonès (2).
- (XIV.3) Pares excèntrics a Andalusia i Aragó (2).
- (XV) Un dels progenitors de l'estranger (6).

B.1) Ara el còmput per zones resultant és radicalment diferent:

- (I) Pares i mares altafullencs: 13 (7%), quan al període 1900-14 arribava al 26,3.
- (II) Pare altafullenc i mare del Baix Gaià: 3.
- (V) Mare altafullenca i pare de la resta del Baix Gaià: 7.
Altafullencs/es aparellats amb el Baix Gaià: 10.
Ambdós progenitors del Baix Gaià: 23 (12,4%); pel 46,5 al primers quinze anys del segle XX.
- (III) Pare altafullenc i mare de la resta del Camp-Penedès: 2.
- (VI) Mare altafullenca i pare de la resta Camp-Penedès: 3.
Convilatans amb resta del Camp-Penedès: 5
Progenitors ambdós del Camp-Penedès: 28 (15%); pel 59,3% el 1900-14.
- (IV) Pare altafullenc i mare excèntrica al Camp-Penedès: 3.
- (VII) Mare altafullenca i pare excèntric al Camp-Penedès: 6.
Altafullencs aparellats amb persones del Camp-Penedès : 9.
- (VIII) Convilatans aparellats amb excèntrics als PPCC: 47 (25,25%).
- (VIII.1) Mare altafullenca i pare d'origen andalús: 11.
- (VIII.2) Mare altafullenca i pare de la resta de l'Estat: 11.
- (VIII.3) Pare altafullenc i mare andalusa: 10.
- (VIII.4) Altafullenc i mare de la resta de l'Estat: 15.
Ambdós o algun progenitor altafullencs: 84 (45,2%) pel 73,66 % els primers quinze anys del segle XX.

(X) Un dels progenitors de la resta del Baix Gaià: 7.

(XI) Pares de la resta del Camp-Penedès: 3.

(XII) Un dels progenitors de la resta del Camp-Penedès :7.

Ambdós o algun progenitor del Camp-Penedès: 101 (54,3%); quan entre 1900-14 sumava fins al 98%.

(XIII) Pares excèntrics al Camp-Penedès: 8.

(XIII.1) Un dels pares català excèntric al Camp-Penedès: 5

Per tant amb un o ambdós de l'àrea lingüística sumen 114 altafullencs (61,3%).

(XIV.1) Pares d'origen andalús: 31 (16,7%).

(XIV. I.2) Un dels pares d'origen andalús amb cònjuge no altafullenc: 18

Ambdós o algun progenitor d'origen andalús (+ VIII.1 i 3): 70 (37,8%).

Cal remarcar que la intersecció dels conjunts altafullenc-andalús són els 22 altafullencs (12%) de parelles mixtes.

(XIV.2) Pares d'origen aragonès:5.

(XIV.2.1) Un dels pares d'origen aragonès: 2.

(XIV.3) Pares excèntrics a Andalusia i Aragó: 2.

Ambdós o algun progenitor de la resta de l'Estat: 83 (44,6%)

(XV) Un dels **progenitors de l'estranger: 6 .**

Conclusió de sortida:

Repetim, finalment, aquells contrastos en els orígens dels altafullencs entre ambdós períodes de quinze anys:

Ambdós o algun progenitor altafullencs: el 73,66 % els primers quinze anys del segle XX pel 45,2% entre 1970-84. Ambdós o algun progenitors del Camp-Penedès: entre 1900-14 sumava fins al 98%; mentre que 54,3% el 1970-84; si abastem tota l'àrea lingüística la xifra arriba al 61%.

Les migracions andaluses han aportat el 37,8% dels pares del segon període; el 44,6 sumant tota la resta de l'Estat. El 12 % dels nascuts entre 1970-1984 són de parelles mixtes; el 18,3 de pares exclusivament andalusos i els que som pares nascuts ambdós al Camp-Penedès el 15%.